

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

RPO-453630-IX-903/02/WK

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Warszawa, 29/10/2003r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY
WARSZAWA

Wniosek

Rzecznika Praw Obywatelskich

Na podstawie art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. - Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147)

wnoszę

o stwierdzenie niezgodności art. 17 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji (Dz.U. Nr 53, poz. 345 z późn. zra.) - zwaną dalej „ustawą” z art. 77 w związku z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

UZASADNIENIE

I.

Powołany wyżej przepis art. 17 „ustawy” określa, że świadczenia przyznane na podstawie niniejszej ustawy i na podstawie przepisów wymienionych w art. 16 stanowią - w stosunku do resortu spraw wewnętrznych oraz do funkcjonariuszy i pracowników zatrudnionych w resorcie spraw wewnętrznych, którzy nieumyślnie wyrządzili szkodę przy

wykonywaniu powierzonych im obowiązków służbowych - wynagrodzenie wszelkich szkód wynikłych dla funkcjonariusza lub jego rodziny, wskutek wypadku określonego w art. 2 ust. 1 albo wskutek choroby określonej na podstawie art. 3.

Zgodnie z art. 16 „ustawy” odszkodowanie przewidziane w niniejszej ustawie przysługuje niezależnie od świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji oraz ich rodzin i w przepisach o służbie funkcjonariuszy Policji.

Natomiast przepisy poszczególnych ustaw pragmatycznych funkcjonariuszy Służb mundurowych określają:

- art. 73 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (tekst jedn. - Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399 z późn. zm.) - funkcjonariusz, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje odszkodowanie w trybie i na zasadach określonych dla funkcjonariuszy policji. W razie śmierci funkcjonariusza w związku ze służbą, odszkodowanie otrzymują pozostali po nim członkowie rodziny;
- art. 59 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jedn. - Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1230 z późn. zm.) - strażak, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje odszkodowanie w trybie i na zasadach określonych dla funkcjonariuszy Policji. W razie śmierci strażaka w związku ze służbą, odszkodowanie otrzymują pozostali po nim członkowie rodziny;
- art. 67 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (tekst jedn. - Dz.U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761 z późn. zm.) - funkcjonariusz, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje odszkodowanie. W razie śmierci funkcjonariusza w związku ze służbą, odszkodowanie otrzymują pozostali po nim członkowie rodziny. Do odszkodowania stosuje się odpowiednio przepisy o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji. Natomiast art. 139 określa, że sprawy zastrzeżone do właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych w przepisach o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji należą - w odniesieniu do funkcjonariuszy Służby Więziennej i członków ich rodzin - do właściwości Ministra Sprawiedliwości;
- art.61 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz.U. Nr 27, poz. 298 z późn. zm.) - funkcjonariusz, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje odszkodowanie na zasadach i w trybie określonych w

przepisach dla funkcjonariuszy Policji. W razie śmierci funkcjonariusza poniesionej w związku ze służbą odszkodowanie otrzymują pozostali po nim członkowie rodziny. Organem właściwym w sprawach odszkodowań jest : minister właściwy do spraw wewnętrznych w stosunku do Szefa BOR i jego zastępców, a Szef BOR w stosunku do pozostałych funkcjonariuszy;

- art. 85 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U Nr 74, poz. 676 z późn. zm.) - funkcjonariusz, który w związku ze służbą doznał na zdrowiu lub poniósł szkodę, otrzymuje odszkodowanie w trybie i na zasadach określonych dla policjantów, z tym że wynikające z przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji kompetencje komisji lekarskich służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, organów resortu spraw wewnętrznych do powoływania komisji powypadkowych, ustalania prawa do odszkodowania oraz wypłacania odszkodowania - przysługują w stosunku do funkcjonariuszy odpowiednio: komisjom lekarskim podległym Szefowi Agencji, w której funkcjonariusz pełni służbę, Szefowi tej Agencji lub upoważnionym przez niego kierownikom jednostek organizacyjnych Agencji oraz komisjom powypadkowym właściwej Agencji.

W związku z takimi regulacjami prawnymi funkcjonariusze, którzy doznali w wyniku winy nieumyślnej trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo wskutek choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby, a także rodzina funkcjonariusza, który zmarł wskutek takiego wypadku lub choroby pozbawieni są możliwości skutecznego dochodzenia swoich roszczeń przed sądem powszechnym, bowiem świadczenia przyznane na podstawie „ustawy” stanowią wynagrodzenie wszelkich szkód.

II.

Konstytucja przyznaje każdemu obywatelowi prawo do przedstawienia jego sprawy sądowi. Przepis art. 45 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że „każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny sąd”. Prawo to znajduje potwierdzenie w Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz w Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw człowieka i Podstawowych Wolności. Zgodnie z art. 14 ust. 1 zd. 2 Paktu każdy ma prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny i bezstronny sąd, ustanowiony

przez ustawę, przy orzekaniu co do zasadności oskarżenia przeciw niemu w sprawach karnych bądź praw i obowiązków w sprawach cywilnych. Z kolei art. 6 ust. 1 zd. 1 Konwencji stanowi, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciw niemu sprawie karnej. Zakres przedmiotowy prawa do sądu obejmuje sprawy cywilne i karne. Poza jego zakresem pozostają natomiast różnego rodzaju sprawy dotyczące praw o typowo publicznoprawnym charakterze. Prawo do sądu jest jednym z podstawowych praw jednostki i jedną z fundamentalnych gwarancji praworządności. Na konstytucyjne prawo do sądu składa się w szczególności:

- 1) prawo dostępu do sądu, tj. prawo uruchomienia procedury przed sądem - organem o określonej charakterystyce (niezależnym, bezstronnym i niezawisłym);
- 2) prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności;
- 3) prawo do wyroku sądowego, tj. prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia danej sprawy przez sąd.

Podmiotem konstytucyjnego prawa do sądu, wyrażonego w art. 45 ust. 1 i art. 77 jest „każdy”, tzn. osoba fizyczna, a także osoby prawne prawa prywatnego.

Z brzmienia powołanych przepisów konstytucyjnych wynika, że prawo do sądu obejmuje „sprawy” dotyczące jednostki i innych podmiotów tego prawa. Pojęcie „sprawy” nie zostało jednak określone w sposób jednoznaczny ani w doktrynie ani w orzecznictwie. Poszczególne gałęzie prawa posługują się tym określeniem w różnych znaczeniach. Ich doktryna nie daje jasnych wskazówek do interpretacji art. 45 ust. 1 Konstytucji. Ustalając wykładnię tego przepisu bierze się pod uwagę art. 175 ust. 1 Konstytucji, który stanowi, że wymiar sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne oraz sądy wojskowe. Zgodnie z dominującym poglądem doktryny do istoty wymiaru sprawiedliwości należy rozstrzyganie sporów prawnych (sporów ze stosunków prawnych) - [S. Włodyka, Ustrój organów ochrony prawnej, Warszawa 1968, s. 16; L. Garlicki : Prawo konstytucyjne, cz. II, Warszawa 1998, s. 146]. Konstytucyjny termin „sprawa” należy zatem odnieść przede wszystkim do sporów prawnych między osobami fizycznymi i prawnymi. Prawo do sądu nie obejmuje natomiast sporów, w które nie jest uwikłany choćby jeden podmiot prawa prywatnego. Zakres przedmiotowy prawa do sądu obejmuje spory ze stosunków cywilnoprawnych i administracyjno prawnych oraz

rozstrzygnięcie o zasadności zarzutów karnych. Prawo do sądu przysługuje przy tym niezależnie od tego, czy podmioty toczące spór są powiązane rzeczywiście stosunkiem materialnoprawnym, czy też - wbrew twierdzeniom jednej ze stron sporu - żaden stosunek materialnoprawny w danym przypadku nie istnieje (por. H. Mądrzak: Prawo do sądu jako gwarancja ochrony praw człowieka [w:] Podstawowe prawa jednostki i ich sądowa ochrona, red. L. Wiśniewski, Warszawa 1997).

Z art. 45 ust. 1 Konstytucji jednoznacznie wynika, aby prawem do sądu objąć możliwie najszerszy zakres spraw. Co więcej, z zasady demokratycznego państwa prawnego wynika dyrektywa interpretacyjna zakazująca zawężającej wykładni prawa do sądu (orzeczenia TK: z dnia 21 stycznia 1992 r., sygn. K. 8/91, OTK w 1992 r., cz. I, s. 82; z 29 września 1993 r., sygn. K. 17/92, OTK w 1993 r., cz. II, s. 308 i n.; z 8 kwietnia 1997 r., sygn. K. 14/96, OTK ZU, nr 2/1997, s. 122). Ustawa zasadnicza wprowadza domniemanie drogi sądowej ochrony interesów jednostki. Nie oznacza to jednak, że wszelkie ograniczenie sądowej ochrony interesów jest niedopuszczalne. Ograniczenia prawa do sądu mogą wynikać z innych przepisów ustawy zasadniczej. W szczególnych, wyjątkowych warunkach może dojść do kolizji prawa do sądu z inną normą konstytucyjną, poddającą pod ochronę wartości o równym lub nawet większym znaczeniu dla funkcjonowania państwa lub rozwoju jednostki. Konieczność uwzględnienia obu norm konstytucyjnych może przemawiać za wprowadzeniem pewnych ograniczeń zakresu przedmiotowego prawa do sądu. Ograniczenia takie są dopuszczalne w absolutnie niezbędnym czasie, jeżeli urzeczywistnienie danej wartości konstytucyjnej nie jest możliwe w inny sposób. Muszą one spełniać warunki określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Mogą one zostać ustanowione tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób. Nie mogą one jednak naruszać istoty tych wolności i praw.

Przepis art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, określa, że każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Z kolei, ust. 2 powoływanego wyżej artykułu określa, że ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.

W tym przypadku zakres dopuszczalnych ograniczeń prawa do sądu wyznacza art. 77 ust. 2 Konstytucji. Przepis ten zakazuje ustawodawcy zamykania drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności i praw. Przy ustalaniu treści normy prawnej wyrażonej w tym przepisie określa się znaczenie użytego tu terminu „wolności i prawa”. Z jednej strony prawodawca

konstytucyjny nie stwierdza wyraźnie, że zakaz zamykania drogi sądowej odnosi się do wolności i praw konstytucyjnych. Z drugiej jednak strony, dokonując wykładni art. 77 ust 2 bierze się pod uwagę dyrektywę interpretacyjną, zgodnie z którą niedopuszczalne jest takie ustalenie treści normy prawnej, przy której pewne fragmenty tekstu aktu prawotwórczego są traktowane jako zbędne. Przepis ten nie może stanowić powtórzenia art. 45 ust. 1, który dotyczy wszelkich prawnie chronionych interesów jednostki. Znaczenie art. 77 ust. 2 polega na wyłączeniu możliwości zamknięcia przez ustawę drogi sądowej w zakresie dochodzenia przez jednostkę jej konstytucyjnych wolności lub praw. W niniejszej kwestii przepis art. 17 „ustawy” poprzez określenie, iż „świadczenia przyznane na podstawie niniejszej ustawy (...) stanowią - w stosunku do jednostek resortu spraw wewnętrznych oraz do funkcjonariuszy i pracowników zatrudnionych w resorcie spraw wewnętrznych, którzy nieumyślnie wyrządzili szkodę przy wykonywaniu powierzonych im obowiązków służbowych - wynagrodzenie wszelkich szkód wynikłych dla funkcjonariusza lub jego rodziny wskutek wypadku określonego w art. 2 lub albo wskutek choroby określonej na podstawie art. 3, jest sprzeczny z art. 77 ust. 2 Konstytucji. Oznacza to, iż ustawodawca wyłączył wyżej powoływanym przepisem art. 17 poszkodowanym podmiotom możliwość dochodzenia naruszonych praw przed sądem powszechnym, będących następstwem winy nieumyślnej spowodowanej przez jednostki resortu spraw wewnętrznych, funkcjonariuszy i pracowników zatrudnionych w resorcie spraw wewnętrznych, jednostki resortu ministerstwa sprawiedliwości, funkcjonariuszy i pracowników zatrudnionych w Służbie Więziennej oraz jednostki służb specjalnych, funkcjonariuszy i pracowników zatrudnionych w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu.

W ocenie Rzecznika, taka konstrukcja prawna jest sprzeczna z przepisami Konstytucji i godzi w istotę praw i wolności obywatelskich, gdyż nie istnieją jakiegokolwiek przesłanki ograniczenia w drodze ustawy dochodzenia przez obywateli swoich praw przed sądem powszechnym na podstawie przepisów kodeksu cywilnego. Nie występują tutaj określone w art. 31 Konstytucji, konieczne w demokratycznym państwie prawnym - granice, jakimi są: bezpieczeństwo i porządek publiczny, ochrona środowiska, zdrowia oraz moralność publiczna bądź wolności i prawa innych osób. Potwierdzeniem poglądu Rzecznika w tej kwestii może być wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r. o sygn. akt SK 18/00, w którym stwierdzono, iż art. 418 kodeksu cywilnego jest niezgodny z art. 77 ust. 1 Konstytucji. Niewątpliwie nie można twierdzić, iż zaskarżany przepis narusza formalne prawo do sądu określone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, bo zapewne sądy rozpoznawały tego rodzaju sprawy, jednakże ze względu na ograniczenie dotyczące wystąpienia przesłanki „winy nieumyślnej”,

osoby dochodzące swoich praw zostały pozbawione możliwości skutecznego dochodzenia swoich praw przed niezawisłym sądem, który wyposażony byłby w kompetencje rozpoznawania sprawy ze skutkiem zapewniającym realizację ich słusznych roszczeń. W państwie prawnym prawo do sądu nie może być rozumiane jedynie formalnie, jako odrębność drogi sądowej w ogóle, lecz i materialnie, jako możliwość prawnie skutecznej ochrony praw na drodze sądowej. Zawsze istnieje konieczność, by sądowa ochrona miała rzeczywisty charakter.

III.

Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego z zasady równości, wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji, wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących. Oceniając regulację prawną z punktu widzenia zasady równości sprawdza się, czy można wskazać wspólną cechę istotną uzasadniającą równe traktowanie podmiotów prawa, biorąc pod uwagę treść i cel danej regulacji prawnej. Zasada równości zakłada jednocześnie różne traktowanie podmiotów różnych, tj. podmiotów, które nie posiadają wspólnej cechy istotnej. Równość wobec prawa zakłada zasadność wyboru takiego, a nie innego kryterium różnicowania. Przy badaniu kryterium podstawy różnicowania podmiotów prawa, bierze się pod uwagę :

- 1) czy kryterium to pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji,
- 2) czy waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania,
- 3) czy kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami, czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie określonych podmiotów (orzeczenia z : 3 września 1996 r., K. 10/96, OTK ZU Nr 4/1996, s. 281 i z 16 grudnia 1996 r., U. 1/96, OTK ZU, Nr 6/1996).

W opisywanej sprawie w wyniku wejścia w życie Konstytucji z dnia 2 kwietnia 1997 r. doszło do nie dającego się pogodzić z konstytucyjną zasadą równości zróżnicowania sytuacji prawnej funkcjonariuszy w porównaniu z innymi grupami obywateli. W wyniku istnienia w obrocie prawnym przepisu art. 17 „ustawy” funkcjonariusze mundurowi oraz ich rodziny są pozbawieni możliwości dochodzenia ich słusznych roszczeń przed sądem powszechnym, będących następstwem winy nieumyślnej wyrządzonej przez osoby działające z ramienia

jednostek resortu spraw wewnętrznych i ministerstwa sprawiedliwości oraz służb specjalnych. Zgodnie z poglądem przeważającej części doktryny prawa i orzecznictwa sądowego stosunki służbowe funkcjonariuszy służb mundurowych są stosunkami prawnymi o charakterze administracyjno-prawnym. Trybunał Konstytucyjny wyjaśniał bliżej charakter tych stosunków w uchwale z dnia 25 stycznia 1995 r., sygn. akt W 14/94 (OTK 1995/1/19). Bezsprzeczne jest, że stosunki służbowe funkcjonariuszy wymienionych służb mają charakter administracyjno-prawny, mieszczą się bowiem w określonej grupie stosunków prawnych specyficznym regulowanych. Cechuje je m.in. - jak to trafnie określił Sąd Najwyższy - „nasilenie pierwiastków władczych”. Ta specyficzność nie oznacza jednak całkowitej odrębności od zasad ogólnych, a jedynie takie odstępstwo i w takim zakresie, w jakim ustawodawca uznał to za konieczne ze względu na szczególne potrzeby danego stosunku służbowego. Stosunek służbowy funkcjonariuszy powstaje w drodze mianowania na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do służby. Jest on oparty na podporządkowaniu organom nadrzędnym i możliwości jednostronnego kształtowania statusu funkcjonariuszy przez te organy. Jednym z podstawowych elementów stosunku służbowego w formacjach mundurowych jest obowiązek wykonywania rozkazów wydawanych przez przełożonych. Służba wymaga ze swej istoty pełnej dyspozycyjności i poświęcenia. Funkcjonariusze wykonujący służbę zobowiązani są do wykonywania rozkazów przełożonych, które np. przy wykonywaniu ćwiczeń sprawnościowych i uczestniczeniu w przeróżnego rodzaju zadaniach i akcjach - niosą ze sobą znaczny stopień ryzyka wystąpienia urazów, wypadków, chorób oraz utraty życia w większym stopniu niż pozostałe grupy obywateli - które mogą dochodzić swoich roszczeń przed sądem powszechnym. W ocenie Rzecznika, nie istnieją wymieniane wyżej kryteria pozwalające tak daleko idące zróżnicowanie sytuacji prawnej funkcjonariuszy w porównaniu z innymi grupami społecznymi. Pozostawienie art. 17 ustawy o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku w Policji, stanowiłoby jawną dyskryminację tej wyodrębnionej grupy obywateli.

IV.

Rzecznik Praw Obywatelskich powziął wiadomość o istnieniu w obrocie prawnym kwestionowanego przepisu w trakcie rozpoznawania przez Trybunał Konstytucyjny jego wniosku o stwierdzenie niezgodności art. 20 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz.U. Nr 53, poz. 342 z późn. zm.) - z art. art. 2, 32, 77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zaskarżony przepis dotyczył tej samej materii co obecnie kwestionowany i był

prawie identyczny w treści z obecnie zaskarżaną normą prawną. Jedyńą jego różnicą było to, że adresatem normy prawnej byli żołnierze, a nie tak jak obecnie funkcjonariusze mundurowi. Sprawa ta zakończyła się wydaniem wyroku w dniu 7.10.2003 r. o sygn. akt K 4/02 stwierdzającego niekonstytucyjność art. 20 ustawy o świadczeniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową z art. 77 Konstytucji w związku z art. 32 Konstytucji. W związku z tym, iż Trybunał Konstytucyjny odstąpił w powoływanym wyroku od orzekania w zakresie stwierdzenia niezgodności przepisu art. 20 ustawy o świadczeniach przysługujących w związku ze służbą wojskową z art. 2 Konstytucji, Rzecznik rezygnuje z zastosowania w niniejszej sprawie tego wzorca konstytucyjnego. W ocenie Rzecznika zbadanie przez Wysoki Trybunał zgodności obecnie kwestionowanego przepisu pozwoli na jego szybsze wycofanie z obiegu prawnego niż występowanie do organu ustawodawczego o znowelizowanie zaskarżonej ustawy.

Mając powyższe na uwadze, wniesienie wniosku do Trybunału Konstytucyjnego uznaję za zasadne.

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll